

Útdráttur

Í starfi leikskóla gegnir leikurinn mikilvægu hlutverki og í raun og veru er hann hornsteinn alls leikskólastarfs. Á síðustu áratugum hafa miklar breytingar átt sér stað í þjóðféluginu og umhverfinu og speglast þær að einhverju leyti í leik barnanna. Nú á dögum horfa kennarar öðrum augum á leikinn og reynsla barnanna er ólík þeirri reynslu sem börn höfðu áður fyrr.

Fjallað verður stuttlega um leikinn í ljósi kenninga fyrri alda og svo í ljósi nútímkennenninga og má þar helst nefna kennningar sálkönnuða, vitþroskakenningu Piaget, kennningar Vygotsky, boðskiptakenningar og kennningar Bergström um tengsl leiks við eðlilegan þroska heilans. Hugmyndafræði John Dewey verður kynnt lítillega í sambandi við leikinn sem námsleið. Kennningar Dewey hafa haft mjög mikil áhrif á skólastarf í öllum heiminum og einkunnarorð hans „að læra með því að framkvæma“ (learning by doing) eru enn við líði.

Leikskólakennarar velta einatt fyrir sér hvert hlutverk þeirra er í starfi og hverjar skyldur þeirra eru gagnvart börnunum og samstarfsfólki. Farið verður stuttlega yfir helstu hlutverk og þá sérstaklega hlutverk þeirra í leik barna. Gert er grein fyrir könnun sem gerð var á meðal starfsmanna tveggja leikskóla á Akureyri. Leikskólarnir voru valdir með það í huga að þeir væru sem ólíkastir, annar gamalgróinn og ríkur af hefðum en hinn nýlegur og vinnur með opið dagskipulag, báðir eiga það hins vegar sameiginlegt að njóta virðingar í skólasamféluginu. Kannað var viðhorf starfsmanna hvort þeir teldu sig vera að nota leikinn markvisst sem námsleið. Helsta niðurstaða könnunarinnar er sú að það vantar umræðu meðal starfsmanna um leikinn og hvernig og hvort það sé hægt að nota hann sem námsleið.

Að lokum eru settar fram tillögur um hvernig má efla umræðu um leikinn sem námsleið í leikskólum með það að markmiði að gera starfsmenn betur meðvitaða um hlutverk sitt.

Summary

To play games is an important part of preschool and in reality it is the cornerstone of the preschool education. In the last decades a lot of changes have taken place in the society and in our environment and those changes are somewhat reflected in the games children play. Nowadays teachers view games differently and the experience of the children is different from the experience children had before.

We will briefly cover playing games taking into regard theories from the past and then moving onto covering modern theories naming theories of psychoanalysts, the cognitive theory of Piaget, theories of Vygotsky, metacommunicative theories and the theories of Bergström of how the normal growth of the brain is linked to playing games. The ideology of John Dewey will be introduced briefly in regards to playing games as a way to learn. The theories of Dewey have had great influence on schools all over the world and his motto “learning by doing” is still valid.

Preschool teachers always ponder on their role in their work and what obligations they should be fulfilling to the children and their co-workers. We will briefly cover the main roles and especially their roles in games children play. We introduce a survey made amongst staff of two preschools in Akureyri. We choose the preschools with regard to find two with the most differences; one is old and filled with traditions and the other one is new and bases the program on an open day organization. The common denominator is the respect both preschools hold in the community. A survey was taken of the attitude of the preschool staff they thought they were systematically using playing games as means of implementing knowledge. The results revealed that communication is lacking amongst preschool staff about playing games and if and how playing games can be used to implement knowledge.

Finally we put forth suggestions about how communication on playing games can be stimulated with the purpose of using it as a way to learn in preschool and with the aim to make preschool more aware of their role.